

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZALLAS :

Ó-vár. Vizi-utca. 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint háromszor u. m. vasárnap, Szerdán és Pénteken. Ara évne-
gyedre 3 ft o. 6. Hirdetési ár : soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj.
Hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

KIADÓ-HIVATAL :

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Az erdélyi muzeum-egylet igazgató választmányára tudományos ülést fog tartani szombaton december 15-ikén délután 5 órakor a városi tanácsház nagy termében. Olvasni fognak :

- 1) Finaly Henrik : „a római viasztábláról“ (folytatás és vége.)
 - 2) Szabó Károly : „Adalék egy erdélyi Codex Diplomaticus-hoz“, értekezés Szilágyi Sándortól.
 - 3) Az egyleti titkár egy jelentést Szilágyi-Somlyón talált régi pénzekről. — Kolozsvárt, decz. 11-kén 1860.
- Elnöki meghagyásból
Finaly Henrik
titkár.

Kolozsvár, dec. 13-kán.

(O) Sokszor volt e hasábkon is tüzetesen fejtegetve, s én csak kiindulási pontul éntem, miként Európában jelenleg két államtani főelv küzd élethálarczot egymással : a legitimitás és a nemzetek jogosultsága saját államszervezők minden időbeni idomítására. Lehet, hogy az utóbbi definitiójában eltértek a divatos műszótanától, de én azt hiszem, hogy azt a mi jelenleg Olaszországban az egész világ szemeláttára foly, s a mit a világ pár excellence alkotmányos nemzetének minisztere egy hó előtt az európai diplomatiának fülébe döngött, eléggé találva értelmeztem.

Ha már a nélkül, hogy részletes államtani elemzésekbe bocsátkoznánk, azt kérjük : a két elv közül melyiknek valószínűsítésében rejlik a társadalom valódi üdve ?

Ott-e, hol a honpolgár békéje, nyugalma, előszámításai, anyagi és szellemi jólétének minden jogos beruházásai egy minden pillanatban rögtönözhető átalakítás szeszélyének vannak kitéve ? Oh nem ! Ha megkérdeznék Napoleon császárt, hajlandó lenne-e a 11 millió szavazattal minden másod-harmadik évben kísérletet tenni : a felelet, meg vagyunk győződve, tagadhatatlan hangzanék. Valamint igen lealázó véleményét táplálnánk lord John Russel jogfogalmairól, ha föltennők, hogy ő az igazság és eszjog kíváncsival nem ellenkező szerződések, pozitív törvények, vagy bármilyen néven nevezhető országos alapítványok örök időkre ható kötelező erejét csak egy pillanatig is kétségbe vonná.

Avagy talán egy oly értelmű legitim kormányrendszerben keressük az állambölcsészet ne továbbját, hol a főhatalmi és polgári jogok és kötelességek s ezek gyakorlásának modora évezredekre változhatlanul volnának kiosztva, megszabva ? — Ismét nem ! Az emberi fejlettség kényszerítő hatalma, a szükség és igények változatossága megghiúsít minden ily bábeli toronyépítéshez hasonló kísérletet.

Az igaz, a helyes tehát itt is, mint szélsőségek közt többnyire mindenütt, közöl van, s éppen nem igénylek véleményemnek új fölfedezési szabadságot, midőn azt állítom, hogy mi magyarok a jogszerű, alapvonásaiban örökös érvényű, de részletes alkalmazásában a kor kívánataihoz simuló legitimizmust képviseljük.

Kérdem ugyan is : mit tett a magyar nemzet értelmisége október 20-ka óta, előszóval összejövetelek alkalmával s tollal a sajtó mezéjén ?

Kiindulási pontul vevén a fejedelmi szót, mely a 11 évig szünetelt alkotmányt ősi jogába visszahelyezi, így szólott : ime itt van, készen, nem kell újat teremteni, mi már magában egy roppant előny ; alapjainak biztos szilárdságáról egy évezred tanuskodik, mely alapok : szent István koronája birodalmának egysége és oszthatatlansága s e birodalomnak a szent korona törvényes viselőjével elválatlan kapcsolata, oly előny, melynek érzelmén nem egyszer tört meg világhódító szuronyok ereje ;

oszlópai, falai, belsejének, emeletei és találatok a kornak, melyben készültek, jellegét viselik, tizenkét év előtti kiújítása azonban a biztonság és kényelem minden józan igényeinek megfelel ; s mindamellett

nem tartjuk oly tökéletesen bevégzettnek, hogy ha javítani valót találunk benne, közakarattal és közérővel, a szokott törvényes helyen és modorban, készek ne volnánk változtatni rajta ;

azért hát esedezünk felség ! jertek testvér nem-

zetek ! lépünk be a drága ősi hajlékba, hogy foghassunk mielőbb annyira megrongált háztartásunk rendezéséhez.

És miként viszonzozzák e felhívást a testvéremzetiségek némely szóvivői innen a Királyhágón ? Egy hosszú lajstromra telnek elősorolni, hány Überschlag végtelen különbözősék mellett is, abban egyről egyig megegyeznek, hogy az ó-épületből még csak kö kövön se maradjon, s hogy az újon építendőben a magyar-szekély faj számára is jeleket ki egy kis kegyelmi zugot — a kamarában.

A magyar szent korona ?

A történelmi jog ? — Tabula rasa, melyre új chartát kell octroyálni öt forint adó censualitású szavazatokkal.

A pragmatica sanctio ?

A nemzetiségek egyenjogúsága ? — Teljes szabadság egymást meg nem érteni ; négy független állam egy országrészben, 50—60 vagy kitudná hány házzal inpartibus, s souverain nemzetközi veto-val.

Az unió ? — Egy párttörődék erőlködése.

A magyar koronaterület épsége ? — Megvesztegetett kronikairók hazugsága, melyet egy állítólag kolozsvári levelező az „Ost. Post“ egyik közelebbi számában következő publicistai discretióval ír körül : „a magyarismusnak Erdélyhez történelmi joga legalább is kétségesebb, mint a többi mellék tartományokhoz.“

Ime a párhuzam a magyar értelmiségnek, legalább eddig nyilvánított nézetei, s a nem magyar ajku népfajok némely hívott vagy hivatlan vezetői által gyártott tervek között.

Tudom én, hogy a különböző nemzetiségek közti oly szép reményekre jogosított testvéries összesimulást avatlan kezekkel érinteni bűn. De a midőn egyfelől magunk és mások ámitása volna azt hinnünk és állítanunk, hogy az illető népfajok számát és méltósági fokozatát tekintve, az érintettük eszmék legalább is a többség véleményének és ohajtásainak kifolyása s pedig annyival kevésbbé, mert nem hiányzanak tekintélyes kivételeink is : ugy másfelől, ismerve a hatást, melyet legszembeötlőbb képtelenségek is gyakorolhatnak az elmék- és kedélyekre, ha ellenmondás nélkül többször ismételtetők : igazolhatlan mulasztásnak tartanám, tudomást nem venni róluk, s igazi értékükre nem szállítani.

Átalakulásunk végeredménye Isten kezében ; de a kornak, mely azt méhében hordja, minden mozzanata a történelemé. Ide vagy oda hajlik a mérleg, ne maradjon följegyzetlenül, minő kegyelettel viseltettek a királyi szék és dynastia legitim jogai iránt azok, kik a „hű“ epithetont legalább is kiváló tulajdon gyanánt igénylik maguknak ; s szenvedélypolitikájuk minő ingataggal cserélné föl fajrokonai szabadságának egyedüli biztos alapját.

Megegyés. — Pest megye decz. 10-kén tartá meg tizenkét évi fájdalomteljes hallgatás után első közgyűlését. Ünnepe volt ez a fővárosban — írja a „Pesti Napló“ — alkotmányos ünnep. Helytartó főispán gróf Károlyi I. ur ő méltósága gyönyörű négyes fogaton, diszkrét hűsárak kísérv, az utcák néphullámát, s ezek harsogó örömválga között tíz óra tájban rohogott be a megyeház udvarába. Helytartó főispán urat a községek küldöttei s a közgyűlés minden rendű és osztályu tagjai már az udvaron dörgő éljenekkel üdvözölték, az öröm zajos nyilatkozatai közt kísérték föl a lépcsőkön, be a zsufolásig tömött nagy terembe. A főispán elfoglalván széket Nyári Pál a megye köztisztviselében álló tisztviselője s szentvédséiben megöszült vértannak üdvözlé az 1848 ki téren a megye nevében. Lelkes szavaira a közönség dörgő éljenzéssel zúgta rá a helyest. Főtiszt. Bobory N. czeglédi lelkész áldást imádkozott az egyház nevében a gyűlésre, az ország alkotmányos jogaira, s ezeknek diesteljes örök jóvendőjére. A közönség zaja között szólalt fel Mariassy Béla, ki igen helyeslé, hogy a megye mostani elnöke a nádor-főispán távollétében az 1848-ki törvény értelmében, mint helytartó főispán hívta össze a közgyűlést ; azonban a főispáni kötelességek teljesítésének megkezdéséről nem mondhatja helyeslést, mert a megyének 1848-ról van választmánya, van tisztikara, melyek nincsenek életbe léptetve. Közjogi szempontból szónok a megyei szerkezetet elemeli, s mint alkotmányosságunk védbástyáját, nemzetiségünk drága kincsét, vagy 50 fejedelm esküjével megerősített hazai palladiumokat ismertette, hozzátévé, hogy ennek alapja azonos a pragmatica sanctioval. A sok visszaélés, anomalia és anarchia elkerülése vé-

gett szónok szükségesnek látja a megyei tisztikart minél előbb életbe léptetni. Szóla a sajtóviszonyokat is említé, melyek oly sajnálatos állapotba vannak szorítva, hogy — a magyarországi sajtót a magyar nemzet közlönyének nem tekinthetn. Végre indítványát körülbelől a következőkbe foglalá : Pestmegyének az 1848 óta felbeszakított törvényes életműködése folytatásig indíttassék meg, az ezen törvény értelmében megyei bizottmány válsztassék meg s utasíttassék a megyei tisztikart 24 óra alatt megalakítani, s pedig az 1848. 16. és 17. t. cz. értelmében teljesen, ezen tisztikarral foglaltassa el a törvény által kijelölt egész tért, s ezen határozatát a megye a többi megyékkel közlével útján tudassa. Nyári P. indítványa folytán napirendre térve át, a főispán ur a gyűlés tartamára szolgabíró, esküttet, tisztügyészt és jegyzőt nevezett ki, s azonnal a megyei bizottmány megalakítására tért át. Egyessy S. közgyűlési tisztügyészsé kineveztetését örömmel fogadja. Halálá s Boldizsár helyeslé, hogy a megye szervezése az 1848-diki törvények szerint vételessé foganatba ; azonban véleménye szerint azon választmány és tisztikar, melyet 1848-ban közbizalom léptetett eszelekvésitérre, ma nem létezik, törvényeink szerint minden harmadik évben kellvén tisztújítást tartani ; ohajtana tehát, hogy a kiegészítés helyett a bizottmány összes megválasztása vételessé munkába. Török Gábor azért kívánja a megyei tisztikart megválasztatni, mert az ország az anarchia ellen csak ezen ismeretes ősi intézményeinknek saját választott tisztviselőink általi kezelése folytán biztosíthatatik. Bata Sámuel 1848-diki biztagságáról lemond, indítványozván, hogy a közgyűlés az egész bizottmányt alakítsa újból. Szilassy György támogatja, s szintén lemond. Gr. Vartensleben a bizottmányt utasítani kívánja, s ez esetben a közgyűlés annak eljárását sajátjának ismerné el. Nyári az utasítást törvényellenesnek tudja, s mivel az 1848-iki bizottmány tagjai részint előszóval, részint halgatva ezen állásukról lemondtak, helyt. főispán ur a bizottmánynak újból alakítását mondá ki. A közgyűlés jegyzője Ivánka Imre olvasta a bizottmányi tagok névsorát. A megye 188 községéből összesen 700 egynehány bizottmánytag, s ezek közt Arany János, Csengery Antal, Dániel János kanonok, Deák Ferencz, B. Eötvös József, Ballagi Mór, Egressy Gábor, Feleky Miklós, Jókay Mór, gr. Károlyi István, b. Kemény Zsigmond, Királyi Pál, Klauzál Gábor, gr. Teleky László, (majd egy órányedig tartó dörgő éljen), Toth Kálmán, Török János, Urbázy György stb. választottak meg. — A bizottmány megalakítatván, a közgyűlés teendőjét bevége, miért is ezt helytartó főispán ur bezárta, utasítva a választmányt működése azonnali megkezdésére, mely is másnap d. e. 10 órára hirdette ki első ülését. A közgyűlés így végezvén be a napi feladatát, egyhangulag intonálta a nemzeti imádsággá vált „Szózat“-ot, melynek utolsó verszete bevégezével „Éljen a haza, éljen a szabad nemzet“ hangos kiáltásokkal méltóságos rendben szétoszlott. A hölgyek e gyűlésen kitűnően voltak képviselve.

Marosvásárhely, decz. 9. 1860. — Midőn már a Királyhágón tul csaknem minden városban macskazének, ablakbetörések, sas levevések, s ezeket követve a katonaság itt ott véres fellépése bekövetkezett ; az a kérdés : vajjon nem volna e jó a Királyhágón innen is, levérni a monopoliumok jelvényeit, beverni az ablakokat, s felhívni a fegyveres erőt hogy rajtuk is gyakorolja magát ?

Határozottan kimondjuk, hogy ez Erdélyre nézve nagyon veszedelmes játék volna, mert itt ha egy debreczeni esemény fog történni, azt azonnal száz nyiregyházi esemény fog követni ; ha itt a városok utcaüzletitesei példát mutatnak az anarchiára, készen fog állani a mármár nyiltan izgató reactio, s oly helyeken történhetnek ki-törések, a hol katonaság nincs jelen, hogy a rendet helyreálítsa, s a hol nem azon kezdik, hogy a sasokat leverjék, hanem éppen ellenkezőleg. Ennek tesszük ki hazánkat, testvéreinket s azoknak gyermekeit ! Mi kívánjuk törvényes úton visszaállítani hazánk szabadságát, jogait, alkotmányunkat ; kívánjuk, hogy a monopoliumok s idegen burocracia jelvényei a törvény hatalma által leszedessenek, de ne feledjük el, hogy ezeknek leverése csak a kétségbeesés stadiumába tartoznék.

Most pedig még a reményeknél állunk. Most reméljük, hogy Erdélynek Magyarhonnai egységet minden törvényhatóság s a legelső pesti országgyűlés mint szentesített jogot követelni fogja, és ezt, miután jog, bizonyosan a király sem fogja megtagadni. A mint a közös országgyűlés meglesz, eligazítja az a sasok, el a monopoliumok kérdését jobban, mintha mi utczacsoportokban ületjük miattok magunkat.

Menjünk a dolgok rendjén, a mi a Királyhágón túl csak excessus, az Erdélyt lángba boríthatná. Gondoljuk meg ezt, ne idézzük elő a könnyen irtóztató lehetőséget.

Az olasz forradalom azért volt erős, mert várni, tűrni és pártfogymet tartani tudott, s lovagiasan csak a csatát rendezte ; im láthatjuk Nápolyban, hogy az utcademónstrációkat a reactio pártja csináltatja s nem a szabadelvűeké.

Tartsuk meg a politikai küzdés rendjét és méltóságát a mint szabad és alkotmányos nemzethez illik. Ne mond-hassák ellenségeink, hogy vezértelen tömegek határoznak felöttünk, s csak azok a beküldetnek, a kiknek nem tesszik a polgári rend és törvényes állapot.

Lapjainkból egyes számok is kaphatók s új krajezarjával Stein J. könyvkereskedésében.

Közvéleményünk nyilatkozott törvényesen, mert ebben van az erő. 1000.

A vidékből nov. 28. 1860. (Folytatása és vége.) — Az a mi október 20-án innen az alkotmányosság irányában a szász földön mondatik s íratik, az igaz más színezeti, azóta a brassói hírlap szerkesztője szerint a szász nemzet az erdélyi udvari kancellárral tartandó értekezletben és a legközelebbi országgyűlésen ugyan meg fogja nézni, mit áldoz fel régi historiai jogából! mert hiszen „mi nem vagyunk sem historiai, sem bölcséleti theoretikusok!”

Mik vagyunk hát ily előzmények után? — mondja meg a brassói lap szerkesztője.

„Mi nem oltjuk a gyökérbe a koronát úgy, hogy mindazt mi közbeesik, érvénytelennek valljuk” — ebből az következik, hogy mi a alkotmány fáját tetőtől gyökeréig érvénytelen ismerjük, s ha mit abba oltani kell, derekát s nem gyökerébe oltjuk, mely utóbbi esetben amazt le kellene vágni s elvetni; ámde Maager a 800 éves szép életéről fát gyökerestől kiakará vágni, s helyébe a „Deutsche Bund”-ból, mely felé a birodalmi tanácsban minden nyilatkozatai közt oly gyakran kacsintott, mint messze fekvő anyaházából új csemetét tiltetni, melynek gyümölcse sem szájzínnek nem tetszik, sem gyomrunknak nem való.

A brassói lap szerkesztője szerint a szász nemzet legszívesebben erős megpróbált alapra épít, s Maager egy még soha nem próbált alapra akarja Erdély alkotmányát, vagy inkább alkotmánytalanságát építeni, s Szebentől Brassóig allelujával fogadták!

Hogy a szamosújvári polgármester, midőn a birodalmi tanácsban a többséggel szavazott, azt tette, mivel hazájának tartozott, akármiképpen lehet, ő sem akarta minden áron a koronát a gyökérbe oltani, de ha a fa dereka életre való többé nem lenne, inkább szeretne volna annak gyökerébe tenni az oltást, semhogy idegen éghajlat alatt fogamzott s felnőtt ismeretlen gyümölcsű fát ültesse hazája földjébe, mert e gyökér a haza földében fogamzott s erősödött meg, hozzá szokva az éghajlathoz, s mint a nemzetek vérvél táplált s oltalmazott, ezzel azonos lett s azért a beléoltandó csemetének életrevalóságáról kezeskedik, mert oly mély gyökereket vert Magyar- és Erdélyország historiai jogának fajja 800 év alatt, miként birodalmi tanácsos gróf Apponyi mondá szeptember 27-kén, hogy ha annak derekát valaki kitörné gyökereiből, rögtön újabb sarjadékok pattannának és emelkednének fel.

A fenn elősoroltakat röviden összevonva, a párvonal így áll:

Szamosújvár feltéve, de meg nem engedve, az alkotmány felfüggesztett állapotában az octroyozandó községi törvényre egyéni véleményét kimondá, s azután polgármestere a birodalmi tanácsban a majoritással az alkotmány mellett szavazott, másrészt a szász városok az octroyozandó községi törvényt alkotmányos érzetből visszautasították, s Maager a szász nemzet nevében a grófok, hercegek s püspökök gyűléseztében nemzete több százados alkotmányról lemond, s egy octroyozandó birodalmi alkotmány mellett szónokol, lemondván hazája törvényhozási jogáról, s e nyilatkozatoknak a szász városok ellene nem mondanak, sőt több helyt hazatérő képviselőjüket hódolattal fogadják.

Melyek e két eljárás közül károsabb s következetlenebb, ítélje meg az olvasóközönség és a brassói német lap szerkesztője, valamint legyen szives meghatározni azt is, hogy ha ő sem ilyen, sem olyan, tehát milyen „theoreticus”.

Azonban ezeket, mint feljebb is mondók, csak a brassói német lap szerkesztőjéhez irányoztuk, ki miután nem Erdély alkotmányos földén született, azon nemzetnek, melyhez csatlakozék, ugylátszik üterét helyesen megtapintani még nem tudja, s ártalmára van ott is, hol sejtani akar.

Ki a szász nemzetet s annak intelligens részét ismeri, attól az alkotmányos élethez ragaszkodást meg nem tagadhatja, valamint az idő azon intő szavának megértését sem, hogyha volt idősávek, melyben az alkotmányok megőrzését fájába új ágakat kellett oltani, úgy a jelen idősávek az, s ha volt ok, mely ez oltás műtéténél a fatulajdonosainak feltétlen egyetértését parancsolta, úgy a jelen percek válságos symptomái bizonyosan a legnagyobb ok. Hazánknak egyik nemzete sem merheti e műtétnek önjerején végrehajtása által kockáztatni az ösalkotmány fájának, ha mindjárt nem is szándékolt megsejtését, valamint más oldalról bár melyiknek részéről is bűn lenne ön moralis, hogy ne mondjam rejtekben működő, vagy éppen materialis erejére támaszkodva gátol vetni magát oda azért, hogy e műtétet közegyetértéssel s a közös haza jobb jövőjének megalapításával éppen ne, vagy úgy történhessék meg, hogy az a józanabb rész megelégedetlenségének magvát vetvén el, az alkotmány fájának hasznos gyümölcsözését s a haza boldogságát akadályozza.

Igen, Erdély nemzeteinek önzéstelen egyetértésére sohasem volt több szükség, mint most, s azért nem tartjuk kielégítőnek azt, mit a brassói német lap szerkesztője szóban forgó jegyzékének végén mond, azt állítván: „mi (a szászok) állásunk s feladatunk iránt tisztában vagyunk, s azok megoldására az erkölcsi erőt magunkban érezzük”, ha ez csak a szász nemzet jogaira értetik, mert most nem egyesek, sem egyes osztályok vagy nemzetek sorsa felett vettek el a kocka, hanem Erdélynek sorsa felett, melynek mindnyájan fiai vagyunk, a hazának sorsa felett, melynek érdekét annyira magasztosak, hogy azon kötelesség alól, miszerint minden más érdekek annak alá rendeltessenek, magát senki sem vonhatja el, valamint több mint merész lenne az, ki az események ily kombinációja mellett azt binné magáról, hogy önsorsát mások közremunkálása nélkül, legyen moralis, vagy materialis ereje bár mennyire potencirozva ő maga egyedül vezetni s elintézni képes, kivált ha igaz az, mi a brassói német lapban a Brassóban tartott román gyűléseket határozatairól íratott.

Zug érdekek s mesterkélt erőszakos voltak, s most éppen nem lehetnek oly fégyverek, melyekkel vivni dicsegetes lenne, csak az alkotmány, melynek lobogójára a „Haza” van írva, az, melynek paizsa alatt vivni illik és kell a közös haza nevében, melynek boldogsága mindnyá-

junké, s melynek szenvedése mindenkinek egyenlően kell hogy fájjon.

Legkárhozatosabb lenne pedig azon irány, melynél fogva egyik vagy másik nemzet saját jövőjét a magyar korona területén kívül keresné, mert ezáltal midőn egyrészt saját hazája alkotmányának fáját döntené meg, másrészt sorsát meg nem próbált alapra építené, szakadást idézne elő s a törvényesség teréről letérve, minden jogot nemcsak kockára tenne, de meg is tagadná, mi árulás lenné a korona s haza iránt.

Hát mit mondjunk oly törekvésről, mely az 1848-diki, az addig jogos nemzetek által kikialtott s törvényesített jogegyenlőséget oda akarja értelmezni s erőszakolni, hogy az alkotmány jótéteményeiben azáltal részesítették vegyék birtokukba az egészet a hazával együtt, kegyelemmorzsákra szorítva azokat, kik az alkotmányt s hazát szerették, s szinte egy ezredév alatt vérukkal fenntartották.

Hiszszük, hogy a szász nemzet jobbjai e tételek igazságát értik és érzik, s mert hisszük azt is, hogy állásuk s feladatuk felett tisztában vannak, kérjük politikájukat nemcsak negatívokból formulázva ismertessenek meg azzal másokat is, s az annak megoldására magukban érzett erkölcsi erőt egyesítsék a haza közös boldogításának kivására a többi nemzetek hasonló erejével, a római classicusnak a birodalmi tanács alelnöke, s most magyar királyi másod kancellár által idézett szavaival tartva:

„Fuit tempus, et minimum diu fuit, quo alia adversa alia secunda vobis et nobis: nunc omnia communia tam tristia quam laeta, nec vos sine nobis magis, nec nos sine vobis felices esse licebit.”

Besztercze, decz. 9. 1860. — Ha szabad mások után nekünk is úgy neveznünk: az okt. 20-diki szabadságlevél megjött, miat különbfélek e vidéken még nemzetiségi tekintetben is az érdekek, különböző benyomásokat okozott. És csak mostanra tisztázódta a vélemények oda, hogy nyíltan ki lehessen mondani, miszerint ma már magyar, szász és román általános többségben, tisztán csakis az 1847/8-ki országgyűlés hozta s koronás király szentesítette törvényekben hiszik alkotmányos jövőnk biztos talapzatát megvetve. S innen vedődjék akár az általános szavazat igénybe, s a fehér unió-győző általános többsége fog az urnába vetetni. Voltak, kik négy szemmel se látták meg, hogy a luth. gimnásiumban unio mellett is nemetül foghat folyni a tanítás, míg a törvény illető s-át eléjük nem tárák. És voltak, kik a helyreállítandó szolgabírókat nem bírták, nem tudák képzelni másként, mint a magyarópálcákkal ellátott hajdu kíséretében. De ezek is kijózanultak. A szabad polgár botozni kinek is jutna eszébe! Aztán nem szabad polgárai vagyunk-e mi mind, nagy Magyarország fiai? És a mint a székelty évszázadok óta lehetett bot nélkül kormányozni, mért ne lehetne azon testvéreinket, kiket azért emelt magához a történelem mezején páratlan feláldozó nemesség, hogy jó és roszban vele karöltve haladhasson annál biztosabb utján a civilizációnak. Van nekünk e tekintetben feladni valók 1848-ból, de több, sokkal több másoknak és keserűek: mit mi már feleltünk. De tán igen eltértünk tárgyunktól. Boesánát! Sokak reménytatása kívánta tőlünk e felemlegést. És most azon megnyitni fejezem ki, hogy már csakugyan nem messze a várvavart ígért órája tán, midőn megyeink s székelty és szász székelty főnökei helyreállítatván, rendezni fogják hatóságainkat s legalább egyelőre közigazgatásilag bár kibontakozva a keserű mult 10 éves rendszer közmei közül, lehetővé válik országgyűlési képviselőink által feltárhatalni legkegyelmesebb apostoli királyunk számolgyó törvényes igényeinket. És mi sokan várjuk azt is, hogy Leményi püspök a hazáját alkotmányos értelemben szeretett főpap jöphessen vissza bérezeink közé, hogy ha az óra ra is kerülhetlenül elközel, midőn elhunyt, takarja őt hantjaival e föld!... És még csak annyit megjegyezni valók van, hogy mi a censusra nézve az 1847/8-ki adótábla szerinti fizetéseket értjük, lévén most elég curialista, sőt még le nem járt perü család is, kinek adója a 8 pfírtot megüti. — Időjárásunk gyenge, mint volt az egész év folyamán. Az év elején a nagy sár miatt nem trágyázhattunk s nem gondoskodhattunk még tűzfáról se. Tavaszvetéseinket csak gondnal, bajjal végezhetjük. Szénánk sok lett, de kevés készültetett; esőveretlen kalangyánk volt elég, de a búza alig ad kisvékát, s egyebek e szerint nem eresznek. Málé termésünk a téreken jó közepes, a hegyek közti határokon gyenge. Borunk van elég, de a bizony tudom hogy nem fog külföldre vándorolni, bár mi tudnók meginni, s bizonyos hasznunk csak az: gyermekeink mig tart ha fenyegetjük vele, csakugyan felhagynak a sirással. Ugarainkat kevésbé végezhetjük s ösvetéseink innen kevesebb és gyengébb mint kellene, sőt az eregek serege ezt is nagyban megrongálta. A tisztabúza mérője 4 ft, elegy 2 ft 60 kr, rosz 2 ft, árpa 2 ft, málé 2 ft, zab 1 ft. Bor erdélyi veder 1 ft, csupán a Haltrich bessenyi bora kelt tökére mivel szőlőjében 2 ft 80 kron mind o. értékben. r. l.

KÜLÖNFÉLÉK.

Kolozsvár városa v. e. közönségi tanácsa fényesen bizonyította, hogy a magyar önkormányzatára alkalmas és méltó is. Ugyanis f. hó 12-kén tartott ülésében oly intézkedést határozott, mely által a jelen válságos idő s körülmények alakulását tán nem egészen értő egyének részéről előidézhető, ha csak pillanati csend avagy rendezavarások s nem ritkán, minden vigyázat mellett is, előfordulható rakoncátlanságok megakadályoztassanak; s így eleje vétsékek nemcsak a naponkénti feszültebb állásnak, hanem egyszersmind a békés átalakulás nagy és terhes munkája a bajnok hazafi vállalkozóknak megkönnyebbítsék. Elhatározta t. i. hogy köztisztviselti polgármestere vezetése alatt addig is, mig e téren egyebet lehetne tenni, egy városi központi bizottsági bizottság alakítsák, mely az e célra vezet rendszabályokat haladéktól kidolgozván, kifejtendő intézkedéseivel s hazafias közrehatásával a helybeli csend és rend fenntartása körül működő városi hatóság közreműködésével a

város biztonsága felett őrködjék. Mai napon a munkálatok meg is kezdettek, pár nap alatt életbe is fognak léptetni.

Gróf Mikó Imre kinevezését az erdélyi helytartó tanács ideiglenes elnökségére, a „Wien. Z.” hivatalosan közli. Korunk.

A disznó-piacz jelenlegi helyéről ennek távollága miatt, s a közönség ebbeli kényelme előmozdítása tekintetéből a tavaszi hónapok bekövetkezéseig át van téve a f. hó 12-től kezdve a trencsinvári tér alsó részére, azon pontra, hol a katonai lovagló iskola állott.

Kézdivásárhelyi ev. ref. lelkész Székely Iván úrtól e városban létező barátaihoz küldött gyászíróból levezőleg értesültünk szeretett neje, a szelid és mivel lelkű nő B o t h o s M á l v i n a halálhíréről. Benne a hon egy tisztán érző magyar keblű, férje egy gyöngéden szerető nőt, szülei engedelmes gyermekeit, vesztették el. Nyugodjanak békén porai!

(Gyászír.) Kis-budaki és rettegi Rettegi Sándor, a jobb időben nemcs Dobokamegye pénztárnoka, hossz-száz mell-vizkőrből fejlett szélhűdés következtében, mult okt. hó 7-kén M.-Köblösön meghalt. A 76 élet élt tisztas öreg, családkerének s barátainak egy kedves elő-mélek volt azon mult század végéből válságos korból, melyben hosszas nyomás okozta tespedés által kimerültnék látszólag nemzeti önzettség főlébreztették, s az 1791-ki törvényezikkekben, az örökéletre képesség hatalmával nyilatkoztatta ki a vele született erőt. Ő egyike volt azoknak, kik ezen nemzeti önbredés bense és külső nyilvánulását áthozták századunkra; a szabadsáért hevülő kebel érzeményeit mindig nyíltan, leplezetlenül tolmácsolák beszédes ajkai, s ez érzemények nemzetiségét a folytonosan megtartott és viselt és szokások is igazolák. És házkörének szeretetteljes patriarchája volt, — ki tapasztalás edzette tanácsával és munkás életével hatott jó és rosz napokban egyiránt övéire. Legyen áldott emlékezete, s ezáltal ne szűnjék meg tördösen hatni jövőre is — unokáiról unokáira!!

Esztorgamból írják deczember 6-káról: L o n o v i c s püspök ő excia már írt, hogy a conferentiára el fog jöni. Ellenben Deák Ferencz a meghívást el nem fogadta. — Jövő hétfőn lesz a herceg-prímás ő emuientiája installátója örökös főispáni méltóságába. A drás s mint 1848-ki alispán s többi még élő akkori tisztársai fogják ő emuientiáját beigtatni. A conferentia az érseki könyvtár nagy teremében lesz, mely e célra már fölszereltetett. A meghívottak legtöbbszörre a primás és kanonokoknál lesznek elszállásolva.

A „Sürgöny” dec. 11-kén írja: „A kancellár báró Vay Miklós ő excia tegnap érkezett meg Pestre, s holnap indul Bécsebe. Vidékre tett körútjában, különösen a megyék szervezésére, s ez uton az országgyűlés melletti létrehozására irányzó törekvéseit; s örömmel mondhatjuk — legjobb sikerrel. Szabolcs megye rendezése is folyamatba tetetett, s főispánján Jármy ur jelöltetett ki.”

A rajnai lap írja: Magyarországon az ostromállapot egyelőre nem fog kibírdettni, bárha a döntő körökben erre a hajlandóság nem hiányzik. Tartanak következményeitől mind külföldön, mind benn az országban, s addig mig csak lehet, el fogják halasztani.

Külföldi lapok bécsi levelezői tudni akarják, hogy a magyar udvari kancellária Bécsebe Pestre fogna áttétni.

Bécseből a „Sürgöny”-nek írják decz. 6-ról: „Az itt járt horvát küldöttséggel tartott miniszteri értekezletek eredménye, mint halljuk, néhány nap mulva fog megjelenni legfelsőbb határozatok alakjában. Ezek által pedig biztosítottatni fogna a horvát nemzeti nyelvnek a legfőbb hatóságok (helytartóság, báni tábla) körében alkalmazása mint hivatalos nyelvnek. A külön kancellaria iránti kérelem egyelőre a Magyarországi egyesülés kérdésének minemű megoldásától, mely az országgyűléseket fogja illetni, maradván felfüggesztve. Horvátország ügyei addig is az államminisztériumból kivételnek, s egy külön ideiglen fölláttandó udvari bizottmány által fognak igazgattni. Dal m á t i á n a k Horvátországi egyesülését illetőleg a dalmátországi kormányzó által választandó küldöttek fognak a tartományi gyűléssel érkekezni. Körül-belől ennyit, s hitelesség igénye nélkül mondhatok e tárgyról.”

A „Pesti Hírnök” f. hó 6-tól fogva Török János ur felelős szerkesztősége mellett jelenik meg.

A „Divatsarnok”, „magyarhoni nők szövetsége” című igen szép és jó hatású képet küldött szét. A kép a magyar és horvát ezimer fölé helyezett három, azaz egy magyar, egy szerb és egy román hőlyet ábrázol, a mint azok testvéreileg kezét szorítanak.

Kaptuk a kedves tollu Emilia által szerkesztett „Családi kör” című szépirodalmi hetilap 9-dik számát. Igen szeretnők az ezelőtti és ezutáni számokat is kapni. Örömet léptünk csereviszonyba.

Gráczból írják a bécsi lapoknak, hogy a siaizni bezirkben (tehát nemcsak Magyarországon) adométagadási tintetés vala, mely igen komoly jellemű. Az ellenállás a paraszok közt annak rendje szerint szervezte volt; a csendőrsapat közelgését több lövéssel adták egymásnak tudtára, mire a nép vasvillák, kaszák, csepék és fűtykősekkel fegyverkezve összefutott, a zsandárok előnyomulását megakadályozandó, csatát kezdettek, melynek következtében egy zsandár s egy paraszt megsebesült, több zsandár és 15 egyén a népből nehéz és könnyű sebeket kapott. A csendőrsök visszavetvén, két század sorkatona küldetett ki, de aligha elég lesz a közönséget helyreállítani.

N y i l t t é r. — Mielőtt a nyilvánosság terére lépnék, magam a közvélemény és barátim előtt igazolandó, jogosan fájdalom kell kinyilatkoztatnom, azon lelkiismeretlen kienlez pontokban az egyház főnökséghez fölterjesztett megtámadások iránt, melyeknek céljálul tüztemet ki. Mialatt mint f.-enyedi rom. kath. hívek lelkipásztora visszavonulva a világ zajától, kötelességeimnek megfelelően igyekvém, elevenim mindent fölháznaltak ellenséges céljukat elerendők, és nem szörnyültek vádaikkal az egyházkerületi felsőbb-ség előtt föllépni, — fájdalom! a nélkül, hogy meghallgattak volna, pálcázt törtek felettem. Valóban nagy csapás ez! de könnyen viselem, mert öntudatom fölment, s remélem, hogy

barátim ugyanazt teendik. Azonban meg vagyok győződve, hogy eljövend a nap, melyben elleneim szégyenére ártatlanságom földértendő; mert bizony mindig áll e mondat: omnia si perdas, famam servare memento. — Szeben, decz. 9. 1860.
Pál Neszti s. k.
rom. kath. egyházi szónok.

POLITIKAI HIREK.

— Turinből írják: „Csak egyszer kell megjárni utcáinkat, hogy bárki azon észrevételt tegye, miszerint a kormány roppant és közeli eseményekre tesz előkészületeket. A máskülönbön oly ünnepies kinézésű Turin, melynek gyönyörű járdáin az elegans világ kéjjel tette rendes sétáit, — most úgy szólna egy nagy táborra van átalakítva. Az utazákon ágyuk s haditárszerek hosszú sorai láthatók, s mindenfelé, csaknem több katonai egyenruhás ember sűrű forog, mint polgári öltözkű. Szóval, ugylátszik minden, mintha el volna határozva, a tavasz megnyitásával az utolsó csomót kelté vágni.“

— Nápolyból folyó hó 7-ről jelentik, hogy a hatóság által bezárt teatro nuovo-ba betört egy zenebonás népcsoport, hogy ott kiénekelje magát a Garibaldi tiszteletére. E tüntetést minden további baj nélkül elfojták. Ugyane napon az Abruzzókban Civita di Penni-ben levő reactionarius mozgalmat is katonai csapatok és nemzetőrök elnyomták. — A nápolyi tartományokban választandó követek száma 144-re fogja tetetni. A Nápolyból visszatért képviselők és senatorok az ottani állapotot nagyon aggasztó s nehézségteljesnek rajzolják.

— Az Abruzzókban a fölkelésről a „Patrie“ következő adatokat közöl: Ezen fölkelés az olasz ügyekben némi fontosságú ténynyé lett; mivel eddig szabályszerű szervezettel kezd bírt. Számos nápolyi seregheli katonák, különböző vidékekről jöven, ezen tartomány hegyei közé menekültek s a La Grange ezredes parancsnoksága alatti csapatotestet alakították meg. Ezen hadtest igen előnyös állást foglal el s a szárd csapatok által tüstént meg fog támadtatni, mielőtt Pinelli tábornokhoz meg fogtak érkezni azon erősítések, melyeket kért s melyek szükségesek arra nézve, hogy a Villino-hegy szorulataiba bemehessen. Neki ez alkalommal igen élénk harczt kell folytatnia; mivel a fölkelés szinte egészen hatalmában tartja a második tulsó Abruzzót, mely legnehezebben megközelíthető s legkönnyebben megvédhető a három hasonló tartomány közt. A La Grange ezredes által elfoglalt állás a nápoly-aquilai országot fölött uralkodik; s annak, ki azt elfoglalva tartja, megengedi, hogy a Terra di Lavoroval s az Abruzzók többi részeivel közlekedését fontarthassa. Cialdini tábornok arról értesülvén, hogy számos nápolyiak az egyházi államokból az Abruzzókba mentek át, a római határra egy figyelő hadtestet helyezett, mely San Germanótól Cosoli-ig lépcsőzetesen van fölállítva, a bejárások elzárása végett.

— Rómából decz. 1-ről Marseillebe érkezett tudósítások szerint Aquapendentének Masi csapatja általi véletlen megtámadása következtében Merode 700 embert, — köztük 200 zuávot — küldött Viterbóba. Masi ugyanezen tartományt járja be. Goyon tábornok Apuapendentét s Baonoriát a francia csapatok által újra megszállta.

— Nápolyból decz. 1-ről kelt tudósítások szerint, miután a nemzetőrség a legutóbbi összecsoportozásokat szétoszlata, a város nyugodt ugyan, azonban a csapatok consignálva vannak. A vasúti közlekedés fölfüggesztett az önkénytesek által Casertában elkövetett rendetlenségek miatt.

— Párisban a diplomatai világ, csaknem kizárólag Velenczének békés uton átengedése kérdésére irányul. A bécsi „Lithogr. Corr.“ e tárgyban következő megjegyzést tesz: „Jóllehet azon állítás, mintha bizonyos ausztriai területnek egy másik hatalom részére átengedése végett alkudozások volnának folyamatban, — igen természetesen tévesnek van nyilvánítva, mégis bizonyos, hogy az olasz ügyek végleges rendezésének kérdése megpendített s függőben van.“ Egy rajnai lapban pedig ezeket olvassuk: „Franciaország s Anglia állítólagos testvérülése a végül, hogy diplomatai beavatkozás vagy nyomás által, Ausztriát olasz birtokainak átengedésére kényszerítsék, az elhatározó körökben, mint képzelhetni, a legfőbb figyelmet ébreszti maga iránt.“

— Napoleon császár már most, miután szabadelyű politikájával az ország közvéleményét megnyerte, eltávolította magát az azon rendőrségi kíséretet, mely őt mindannyiszor környezte, a midőn a palotából kilépett. Decz. 3-án a császár a nagyopera színházba ment, a nélkül, hogy a rendőrfőnökséget előbb szándékáról tudósította volna, sőt egyenesen megparancsolta, hogy a helyhatósági őrség, mint szintén a száztestőrök, őt ne kísérik.

— Párisból decz. 5-én írják a „Waterland“-nak: „A szűkebb kormányi körökben erősítik, hogy Lajos Napoleon Cobden urat, a kinek társaságában néhány napja Mathilde bgnónél volt ebéden — Kisseff gróf s egy más előkelő diplomata szintén jelen voltak — Londonba kü-

dötte, hogy az angol kabinetet előkészítse egy az olasz kérdés békés utoni rendezését tárgyzó hivatalos javaslatra. Azonban úgy hiszik, hogy a császár minden uton módon csak időt kíván nyerni s a diplomatiát békés nyilatkozataival csak ámitgatja, mialatt igen jól tudja, hogy nem Velencze, hanem Ausztria keleti határa közelebbi tárgya a világpolgári forradalmi pártnak, hogy a dunai tartományokban fogják az emeltyűt megvetni. A sugalmazott lapok nem szűnnek Ausztria belhelyzetét a legsejtébb színekkel rajzolni Napoleon hg lapja éppen most öröm ujjongva hirdeti, hogy az izgalom Ausztria minden tartományában növekszik s hogy Kossuth, Klapka és Pulszki, ez utóbbi mint a szláv elem képviselője (?) ideiglenes kormányt csaptak fel magukat. Az európai Törökország népei nyughatatlannal s fogcsikorgatva várják a jelszót s a montenegrói fejedelem kijelentette volna vitelének, hogy majd alkalom fogna nyilni bátorságuk bebizonyítására s Montenegro jövőjének megszilárdítására. Említettük, hogy — a mint itt hírlík — a dunafejedelemség kormányának sikerült, a bécsi kormány bizalmát megnyerni. Azonban mindamellett sem tartózkodunk ismételni, a mit egy bukaresti magánlevélben olvassuk: Kévs idővel ezelőtt az ausztriai consul Kuza urhoz ment, megmondani neki, hogy a magyar emigratio egyik fejének jelenlétéről tudomása van. Kuza nagy meglepetést színlét s megígérte hogy nyomoztatást rendel; a consul eltávozta után pedig megvallá egy jelenvolt személynek, hogy a magyar nála reggelizett. — Tegnap ment véghez a törvényszéki palotában az ügyvédi értekezletek megnyitása. Most csak annyit említünk, hogy a rend pálcázavivője, Favre Gyula, beszédében nem hiányzott a kormányra való czélzások, s hogy iszonyu tetszészvihar tört ki, midőn a köztársasági szónok az ő legitimista tiszttársát Berryert elsőnek nyilvánította nemcsak a törvényteremben, hanem a politikai szószéken is s a fiatal ügyvédeknek példányképp ajánlotta.

— Bécs, decz. 5. Beszélük, hogy Oroszország kijelentette volna Párisban, hogy Magyarországon történendő mindennemű forradalmi fölkelés ellen azon rendszabályokhoz nyuland, melyeket saját országainak biztonságára kötelességévé tesz neki. Ugylátszik, hogy a szpétervári kabinet ezen előre föltett eshetőségre nézve két czélt akar érintett kijelentésével elérni: először, hogy elhárítsa magáról azon következtetéseket, melyeket a be nem avatkozás elvéből, melyet egyébiránt Oroszország soha sem ismert el, kifolyólag ellene vonhatnának, és másodszor, hogy elhárítsa magáról azon véleményt, mintha Ausztria érdekében történék eljárása. Bármint beszéltek is tehát a varsói értekezlet eredménytelenségéről, a tua res agitur, mely mellett Rechberg gróf oly erősen szól, még sem esett, mint látszik, homokos földbe. — A berlini „B. u. H. Ztg.“-nak ezt írják legalább. (Fortschritt.)

— Az orosz lapok nincsenek megelégedve, a bécsi okt. 20-ki manifestummal, s hevesen kikelnek az ellen, hogy Magyarországnak kedvezmények tétettek.

— Varsóban, nov. 29-kén, mint a forradalom évnapján, néhány lelkesült lengyel gyászmisét tartott a karmeliták templomában. A mise végén megzendült egy ezen alkalomra készült dal, melyben emlékezés történik a haza felszabadításáról. A papok észrevették a gyásznépely valódi célját, de már késő volt, mert a dalt végig énekeltek. Este megint összeakartak gyűlni a templomban, de ezt zárva találták. Ennek folytán bejárták az utcákat énekelve: „Lengyelország még nincs elveszve.“ — Ezen esemény nagy figyelmet gerjesztett, miután mint látszik, a párisi comité keze működött itt.

— A porosz-orosz határról, december 1. A „D. All. Ztg.“ írja: Ha a lengyelországi csapatoknak a mi határaink felé tett, már említett mozdulatait, némi aggodalmat okoznak aziránt, hogy a jövő tavasszal nálunk is megzavartathatik a béké, úgy az, a mit a gondos figyelő a porosz csapatoknál is észrevehet, nem igen alkalmas a fenyegető háboru veszélyétől való ezen félelem elriasztására. Habár zaj és feltűnés nélkül, sok történik a porosz helyőrségeknél is, a mi akaratlanul is azon időkre emlékeztet, melyek a hadsereg utóbbi mozgósítását megelőzők. — Ez egészen a mostani viszonyok természetével jár. — Olaszország részéről a háboru-üzenet meg fog történni a jövő tavasszal. Ha Franciaország távol maradna az attól, a mi nagyon valószínűtlen, annál fogva, hogy Olaszország kénytelen volna Magyarországnak forradalmi eszközökhöz folyamodni, nekünk is készen kellene tartanunk csapatainkat, hogy az ezáltal Lengyelországban könnyen előfordulható mozgalommal szembeállhassunk. Mert a lengyelek hangulata jelenleg oly rajongó tulzott, hogy a legkisebb okozat kitörésre ingerelhetné őket. Ugylátszik, az említett orosz csapatok mozdulatai ez ellen vannak irányozva. A gyalogság a lengyel királyság nyugati területét szállja meg, nehogy ismét átjöjjenek, mint 1831-ben, a poroszországi lengyelek Posenből és nyugati Lengyelországból, orosz alattvaló honfiakkal egyesülni. A lovasság és tüzérség pedig a Lengyel királyság

déli részét szállja meg, mert ott a takarmánybeli bőség könnyebbé teszi tartózkodásukat, s megakadályozhatják a magyar insurgensek áttörését. Hogy a lengyelek közötti, francia sugallatokkal összefüggésben levő forradalmi mozgalom nem igen alkalmas az orosz politikát Franciaország részére hangolni, legalább annyiban figyelemre méltó Németországot illetően, a mennyiben nyugatfelőli támadás esetében nem tarthat attól, hogy keleti határa felől is megtámadtatik.

— A „brassói újság“ folyó hó 8-án az „oláh határszélről“ imezt közli: „A Krajovában és Plojestiben történt véres jelenetek, s az Ismaelben és Bolgradban szintén, de siker nélkül megkísértett zavargások folytán a kereskedelmi hitel rögtön ujjal megfőn rendítve. Rettegnek ugyanis hasonló lázadási kísérletek megújulásától, a midőn égek is oly könnyen támadhatnak; minélfogva már is több gyár s kereskedőház a fizetési határidő szigorubb megtartását kezdte sürgetni. A nép felteszi ugyan Kuza fejedelem erélyéről, hogy képes leendő tökéletesen elnyomni minden forradalmi kísérletet rendes időben, mivel csapatjai általában a legjobb szellemtől lelkesítve. Azonban hogyha bizonyos hatalmasság elhatározta volna magában 1869/-ben is szintugy mint 1849/-ben minden áron benyomulni a Dunafejedelemségekbe, akkor az uralkodó fejedelemnek minden erőfeszítése megszűnik.“

— A Konstantinápolyban megjelenő „Levant Herald“ Syriából egy levelezést hoz, melyből a következő adatokat emeljük ki: „A nagy drúz sheik, Szaid-Bey-Dzsomblatt elleni vizsgálat még mindig foly; s mivel a fogházban levő 17 sheik közül ő az egyetlen, ki eddig elő törvényszék elé állított, lehet, hogy még néhány hónap fog eltelti, mielőtt a drúzok főnökei mindnyájan vétekseknek vagy ártatlanoknak nyilváníttatnának. Fuad pasa s az európai biztosok hetenkint háromszor tartanak üléseket s vizsgálatokat; azonban még több hétig lesz dolguk. Legközelebb azon hir terjedt el, hogy tavasszal 15,000 főnyi francia erősítés fog ide érkezni, Damaszkus s a Hauran vidékén hadjárat megkezdése végett. Az itt levő francia csapatok a leégett keresztény felvakban helyezték el. A fenyőfaerdőben csupán egy gyalogvadász, s egy zuáv-zászlóalj állomásozik; a damaszkusi ut mellett a lovasság fele sátrak alatt táboroz. — Azonban ugylátszik, maga Damaszkus képezi a legnagyobb nehézséget. A török lakosság közt düh s boszu-szomj uralkodik az összes keresztények ellen. Ezen düh maholnap ki fog törni. A keresztények ezt érzik s belátják. Ezért vonakodtak közülük oly sokan innen visszatérni; noha ez által elveszték a kormány részéről pénz- s lelmi segélyzést; s azok, kik Damaszkusba visszatérésre hagyták magukat csábíttatni, százankint jelennek itt meg ujra, hogy a fenyegető ujjal kitörés elől megmeneküljenek, ők örömebb koldulnak itt az utcákon, semhogy saját éltüket s nejeik becsületét az ozmanok dühének tegyék ki.“ Egy más tudósítás szerint, a francia csapatok most már tökéletesen berendezték magukat syriai téli szállásaikon. Ab-Keliaszban ama barlang, melyben hajdan Illés próféta Jezabel királynő haragja elől vonult vissza, most az afrikai vadászok számára salle de police-ül szolgál. Beirtuban a zuávok egy színházat s egy café chantant nyitottak meg. Zaleben a csapatok a főtemplomban, az egyetlen megfőnnálló köz-épületben ütötték föl laktanyájokat. A katonák mindenütt új utak készítésével vagy a régiak járhatókká tételével foglalkodnak.

Ujabbak. — Milánó, decz. 10. A „Perseveranza“ mai száma azon közlést hozza, hogy a piemonti csapatoknak nagy része Gaeta előtt összpontosított és alkalmaztatik, hogy az ottan összeseregülő számos fegyveres csoportoknak szünet nélküli támadását visszaverje, melyek, dacára a piemontai éberségének, a várőrséggel egyetértőleg eszközlik hadműveleteiket.

— A szárd kormány teljesen a hadsereg szervezésével van elfoglalva, s e munkálatok gróf Cavour gyöngékedése dacára sem akadnak meg. A grófnak szándéka 150,000-nyi új ujjonozozást megrendelni, s ennek megtörténtével az egész olasz sereg két nagy testre, délre s északra osztatnék. Az elsőnek központját Nápoly, az utóbbiét Milano képeznék. Egyelőre azonban néhány korosztályt mégis szabadságra bocsátott a turini kormány, de azon kijelentéssel, hogy márcz. 1-én ismét az összes szabadságoltaknak soraikban kell állniok, mely határidő az által nyer jelentőséget, mert összevág azon határidővel, melyet Garibaldi a hadmiveletek új fölvételére caprerai magányából kitűzött.

— Napoleon császár, párisi hírek szerint, Cutrofianó tábornokhoz ezen szavakat intézte: „Én azt tanácsolnám Ferencz királynak, hogy miután mindennek eleget tett a mit a becsület kívánt, engedjen a tulerőnek és Gaetát hagyja el.“ — E szavakból azt lehetne következtetni, hogy ha Ferencz király egy czél és kilátás nélküli védelem mellett tovább is makacsul megmarad, akkor Franciaország eddigi védelmét

töle megvonja. S íme a „Patrie“ decz. 6. ról jelenti, hogy a francia hajóraj eleséget kapott Toulonból, a mi arra mutat, hogy még sokáig Gaeta előtt marad. Másfelől a „Morn. Post“-nak is azt írják Párisból decz. 4-dikéről: „Semmi kétség többé, hogy a francia kormány tudtul adta II. Ferencz királynak, hogy meggyőződése szerint hasztalan minden további ellenállás. A szicíliaiak lelkesedése Victor Emanuel mellett igen nagy. Ugy fogadták, hogy még két három nappal tovább itt maradt.

Decz. 2-án a piemontiak már vetettek egy pár bombát a várba kísérletképen, hogy a lövényt a sikerhez képest igazítsák. A „Patrie“ szerint az angol legiót felosztatnák, a mely állítólag folyvást bajban volna a csertai lakosokkal. Egészen másképen értesül a „Patrie“ a magyar legióról. „A magyar dandár — ugymond — szorgalmasan szervezi magát. Főhadiszállása Genuában van. Európa minden részéből érkeztek már fiatal magyarok, a kik ezen hadtestbe állanak. Ezek Genuában vannak elszállásolva és Sorrentóban Nápolyhoz közel, s ellenkezőleg mint az angolok, jeles fegyelemtartásukkal tüntetik ki magukat. Ezen dandár a magyar ideiglenes bizottság felügyelete alatt alakul, mely, a mint mondják, jelenleg teljesen megalakult, és a mely fogja ezentul igazgatni a magyar emigratio ügyeit.“ („P. N.“)

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL

BÉCSI BÖRZE december 8-kán.

Állam-adósság.	penzben	áruban		penzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	77.—	77.50	Ausztr. államvaspálya	283.— 284.50
5%-os metalliques	100 frt.	64.80	65.50	Nyugati vasut	184.— 184.50
Földterhermentesítések.				Pardubitz vasut	110.75 111.—
5%-os magyarországi	100 frt.	67.50	68.25	Tiszai vasut	147.— 147.—
5%-os bánsági, horvát és szláv	100 frt.	64.75	65.50	Déli vaspálya 60% (ex div.)	192.— 194.—
5%-os erdélyi	100 frt.	64.—	65.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	155.50 156.50
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	105.— 110.—
Trieszti db.	100 ft pp.	111.—	112.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	95.—	95.50	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.— 64.—
Budai városközség db	40 ft a. é.	36.—	36.25	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	86.50	86.75	Három hónapra	
Salm	40 ft pp.	38.—	38.50	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	120.25 120.25
Pálffy	40 ft pp.	36.50	37.—	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2%	120.75 121.—
Clary	40 ft pp.	34.—	35.—	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékb.) 4%	106.50 107.—
St. Genois	40 ft pp.	37.—	37.25	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3%	140.50 140.75
Windischgrätz	20 ft pp.	19.00	20.—	Hamburg 100 márk-bankó ft 75 ft 85 kr) 2 1/2%	56.20 56.30
Waldstein	20 ft pp.	26.—	26.25	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/2 kr) 4 1/2%	
Keglevich	40 ft pp.	14.—	14.50	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2%	
Részvények.				Pénznekem.	
Nemzeti bank ex div.)		740.—	746.—	Korona	19.40
Hitelintézet 200 frt		171.90	173.70	Császári arany	6.66
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt		554.—	556.—	Reczés arany	6.66
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		397.—	399.—	Napoleonsd'or	11.20
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		140.—	150.—	Orosz imperiale	11.50
Budapesti lánchíd 500 ft pp.		390.—	395.—	Ezüst	141.—
Ejszaki vasut		195.40	195.80	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	40.75

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(1183)
Sz. 24134

Hirdetmény.

A hajdani földesuraknak és a volt jobbágyoknak ezennel észbejuttatik, hogy a valamely teleknek urbéri vagy majorsági tulajdonságának vitatása végetti keresetek bejelentésére az 1854 június 21-ki cs. földterhermentesítési nyiltparancs 3. §-ban szabott zárhataridő 1861 január utolsó napjával lejár.

N. Szeben, deczember 6-kán 1860.

Az erdélyi cs. k. urbéri törvényszéktől.

(1181)
Sz. 1845.

Hirdetés.

A szamos-ujvári cs. k. feyintézet igazgatósága által ezennel köztudomásul adatik, miszerint jövő év január 9-én az ugyanott használatban lévő négy darab főzőstök megcizinezése végett, melyekből két darab — darabja 12 — egy 7 és egy 6 b'csi akót tartalmaz — egy másodszori írásbe i ajánlkozati tárgyalás fog tartatni.

Az erre nézve benyújtott rendes bélyegzett ajánlati levelek, nem különben az abban tett — vagy is a kazánok tartalma szerint minden külön kónak cizinezésiért követelt árak számokkal és betűkkel, vafamint az ajánlkozó mellék- és vezetékeve ugy annak lakhelye is értelemszerűen írással és tetéséssel, meglegyen.

Végtele megkivántatik, hogy az ajánlati levelek azon kitélt, hogy ezen tárgyalás föltételei, a melyek az alólirt igazgatóságnál beláthatók az ajánlkozónál mind esmeretsek — magok-ban foglalják.

Cs. k. feyintézeti igazgatóság, Szamos-Ujvárt, nov. 24-én 1860.

NEM HIVATALOS.

Karácsoni, újévi és névnapi

ajándokul a magyar, francia és német irodalom újabb termékeiből képes és díszkiadású más művekkel, mind az ifjúság mind az érettebb koruak számára ellátott könyvkereskedését a t. cz. közönség figyelmébe ajánlja

STEIN JÁNOS.

Ugyanott előfizethetni bel- és külföldi ujság- és divatlapokra, folyóiratokra.

Eladó széna.

Pusztá-csánban kétszáz szekér legjobb széna eladó. Értekezhetni fölle Koppándan a gazdatisznél.

Eladó birtok.

Kolozsvárhoz két óra távolságra fekvő Kára helységében egy 300 holdból álló tagosított birtok. udvarház- és a birtokhoz tartozó több épületekkel együtt örök áron szabadkézzel eladó. Értekezhetni Kolozsvárt, külső magyar utcában 33. szám alatt.

(1173) (2-3) Sz. Semlyő városától 1/4 órai távra, országút mellett, Perccsen helységben, egy csonos lakó udvarház, jó nagy kiterjedésű telekkel, szűkegelt gazdasági épületekkel ellátva, mintegy 150 köbös legjobb minőségű és trágyás szántó, 50 szekér szénát termő réti szénafüi kaszálóval, mintegy 30 holdnyi dézmás, 600-1000 vederig jó bortermő, legjobb állapotban lévő majorság szőlővel, 15 és 3/4 telek utáni kisebb haszonveteli joggal, több évre, kedvező feltételek mellett az 1861-ik év Mart. 1-től kiadandó. Értekezhetni személyesen, vagy bérmentve, levéllel helyben, Perccsenben Szentmarjay Lajossal. Utolsó posta Sz. Semlyő.

(1165)

CSAPÓ SÁNDOR

nürnbergi és divat-áru kereskedésében

a legkülönbözőbb

KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI AJÁNDÉK-CZIKKEK,

nagy választékban

GYERMEK - J Á T E K O K

határozott de most is elismert olcsó áron

kaphatók.

CSAPÓ SÁNDOR.

(1179)

Előfizetési felhívás

„CSALÁDI KÖR“

szépirodalmi hetilapra,

szinnyomatu divatképekkel, könyomatu arc- és történelmi képekkel, himzet- és ruhaszabási mintákkal.

Megjelenik minden vasárnap két nagy iven, színes borítékkal.

Felelős szerkesztő: EMILIA.

Tartalmát hazánk legkitünőbb költői- és íróinak művei teszik.

A lapon kívül a t. fél éves előfizetők még két kötet könyvet (Emilia beszélgetei I. II. kötet) és egy nagy műlapot vesznek illetményül.

Előfizetési díj postai szepteküldéssel évnegyedre 3 frt fél évre 6 frt, egész évre 12 frt o. é.

Az előfizetési összegek Engel és Mandello pest. nyomdatulajdonosokhoz, akár Stein János könyvkereskedésének Kolozsvárt cizmendezők.

(1157)

SZENKOVITS MÁRTON

divatáru- és porcellán-raktárába

bel- és külföld nevezetes gyáraiból a legújabb női és úri czikkek érkeztek, egyáltalában meglepő szépségű és mindenféle alkalomra szükségelt tárgyak dús választékkal. Különösen felemlitendők: a felszerelt úti tarisnyák, női táskák varró eszközökkel ellátva, dolgozó szekrények és író sekretairek, angol kézi bőröndök, a legújabb divatu női ékszerek, és igen remek művű ékszeres ládikók, finom metszett üvegnekeműk, izletes porcellán kávé-, theás- és asztali terítékek, nagy mennyiségű gyermekjátékok, és még ezerféle

névnapi, karácsoni és újévi ajándékok,

mind valódi finomak és igen jutányos árúak,

Kolozsvárt, nagypiacz, b. Józsiha-ház.